

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
5.Bf.260/2013/11. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2013. év november hó 20. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

ÍTÉLETET:

A csalás bűntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt I.r.vádltott és társai ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 24.B.1279/2011/49. számú ítéletét azV. r. vádltott tekintetében megváltoztatja.

Az V. r. vádltott cselekménye a 2012. évi C. törvény 373. § (1) bekezdése és (5) bekezdés a) pontja szerint minősül.

Az V. r. vádltottal szemben kiszabott pénzbüntetésnél a mellékbüntetésre utalást mellőzi, a napi tételek számát 200 (kettőszáz) napi tételben, az egy napi tétel összegét 5.000 (ötezer) forintban állapítja meg.

Az V. r. vádltott - a szabadságvesztés büntetése végrehajtása esetén - legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az V. r., valamint az I. r. és a II. r. vádltottak tekintetében helybenhagyja azzal, hogy a II. r. vádltott lakóhelye 9.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS:

A Fővárosi Törvényszék a 2013. év március hó 8. napján kihirdetett 24.B.1279/2011/49. számú ítéletében az I. r. vádltottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett csalás bűntettének kísérletében [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés és (6) bekezdés a) pont] és bűnsegédként elkövetett vesztegetés bűntettében [1978. évi IV. törvény 254. § (1) és (2) bekezdés].

A II. r. vádlott bűnösségét bűnsegédként elkövetett csalás büntettének kísérletében [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés és (6) bekezdés a) pont] és vesztegetés büntettében [1978. évi IV. törvény 254. § (1) és (2) bekezdés] állapította meg.

Az V. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett csalás büntettének kísérletében [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés és (6) bekezdés a) pont].

Ezért az elsőfokú bíróság mindhárom vádlottat - az I. r. és a II. r. vádlottakat halmazati büntetésül - egyaránt 2-2 év börtönbüntetésre és 1.000.000-1.000.000 forint pénzmellékbüntetésre ítélte.

A szabadságvesztés végrehajtását mindhárom vádlott esetében 5 év próbaidőre felfüggesztette és mindannyiuknál beszámította az előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe, annak végrehajtása esetén. Rendelkezett továbbá a pénzmellékbüntetés meg nem fizetése esetén követendő átváltoztatási eljárásról, a lefoglalt tárgyak további sorsáról, illetve a bűnösnek kimondott vádlottakat külön-külön felmerülésük arányában kötelezte a bűnügyi költség viselésére.

Ugyanakkor a III. r. vádlottat az ellene bűnsegédként elkövetett csalás büntettének kísérlete [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (6) bekezdés a) pont], a IV. r. vádlottat az ellene csalás büntettének kísérlete [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés, (6) bekezdés a) pont], 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntette [1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés b) pont] és 2 rendbeli magánokirat-hamisítás vétsége [1978. évi IV. törvény 276. §], illetve a VI. r. vádlottat az ellene bűnsegédként elkövetett csalás büntettének kísérletében [1978. évi IV. törvény 318. § (1) bekezdés és (6) bekezdés a) pont] és gazdasági titok megsértésének büntette [1978. évi IV. törvény 300. § (1) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. r., a II. r. és az V. r. vádlottak terhére az ügyész súlyosításért, hosszabb tartamú börtönbüntetés kiszabása és a szabadságvesztés felfüggesztésének mellőzése végett, míg a III. r., a IV. r. és a VI. r. vádlottak terhére a felmentés miatt, bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása végett jelentett be fellebbezést.

Az I. r. vádlott és védője, valamint az V. r. vádlott és védője a bűnösség megállapítása miatt, felmentésért jelentettek be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2013. év június hó 13. napján kelt BF.457/2013/1-I. számú átiratában a III. r., a IV. r. és a VI. r. vádlottak vonatkozásában az ügyészi fellebbezést visszavonta, így a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2013. év június hó 19. napján kelt 5.Bf.260/2013/4. számú végzésében megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék 2013. év március hó 8. napján kelt 24.B.1279/2011/49. számú ítélete a fent megjelölt három vádlott vonatkozásában a 2013. év június hó 18. napján jogerőre emelkedett.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a fentebb megjelölt átiratában egyebekben a bejelentett védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak. Kifejtette, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a büntetőeljárást a perrendi szabályok betartásával folytatta le. A történeti tényállást a rendelkezésére álló bizonyítékok mérlegelésével, a Be. 351. § (2) bekezdésében írt hibáktól és hiányosságoktól mentesen állapította meg és részletesen megindokolta, hogy az okirati bizonyítékokat miért minősítette alkalmasnak az I., II. és V. r. vádlottak bűnösségének megalapozására. Rámutatott, hogy a felmentést célzó védelmi fellebbezések a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységét támadják, ami azonban megalapozott tényállás mellett nem vezethet eredményre, mert törvényileg tilalmazott. Az I., II. és V. r. vádlottak cselekményeit is helyesen minősítette a Fővárosi Törvényszék és a büntetést befolyásoló tényezőket is hiánytalanul számba vette, azonban azokat nem a súlyuknak megfelelően értékelte, ezért a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség az I. r., a II. r. és az V. r. vádlottal szemben végrehajtandó szabadságvesztés kiszabását szorgalmazta. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

A II. r. vádlott védője írásbeli beadványában az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, mert álláspontja szerint a Fővárosi Törvényszék gondosan lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként megalapozott tényállást állapított meg, abból okszerű következtetést vont a II. r. vádlott bűnösségére és cselekményét is az anyagi jogszabályoknak megfelelően minősítette. Kifejtette, hogy az ügyészi fellebbezés a törvényszék mérlegelési tevékenységét támadja, amely értelemszerűen nem vezethet eredményre. Hangsúlyozta, hogy az I. és II. r. vádlottak beismerő vallomásai alapján állapította meg az elsőfokú bíróság a tényállást, amelyet egyéb bizonyítékok is tényszerűen alátámasztottak. A büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság minden értékelhető körülményt számba vett és személyre szabott, tettarányos büntetést szabott ki, ezért annak súlyosítása nem indokolt. Összességében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Beadványához csatolta a II. r. vádlott édesanyjáról szóló kórházi zárójelentést, amelyből megállapítható, hogy egyéb érdekelt több szervre kiterjedő betegségekben szenved, melyek miatt állandó gyógykezelés alatt áll.

Az V. r. vádlott és védője külön-külön is írásbeli észrevételeket, indítványokat juttattak el a másodfokú bírósághoz. Ezekben arra mutattak rá, hogy álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság megalapozatlan tényállást állapított meg, amelyből tévesen vont következtetést az V. r. vádlott bűnösségére. Ezért elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, míg másodlagosan annak megváltoztatását és az V. r. vádlott felmentését szorgalmazták.

Álláspontjuk szerint az V. r. vádlott cselekvőségével kapcsolatban nem állt rendelkezésre közvetlen bizonyíték a bíróság számára, ezért a meglévő közvetett bizonyítékok alapján kellett volna logikai úton eljutni az V. r. vádlott bűnösségének megállapításához, amely azonban nem történt meg. Az elsőfokú bíróság által levont következtetések alapvetően hiányosak és tévesek, számos ellentmondást tartalmaznak, az V. r. vádlottra adott indokolása pedig súlyos hiányosságokban

szenvet, ezért nem alkalmas sem a vádlott bűnösségének megállapítására, sem pedig másodfokú felülbírálatra. A fentiekre tekintettel a korábban már megjelölt tartalmú indítványokkal élt az V. r. vádlott és védője.

A másodfokú nyilvános ülésen az ügyész a súlyosítás érdekében bejelentett fellebbezését fenntartotta. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság - az I. r. és a II. r. vádlottak beismerő vallomásai mellett - a tanú1 vallomására, a biztonsági kamerák felvételeire, a mobiltelefonok cellainformációira alapította az egyébként hibátlan tényállását.

Az I. r. vádlott védője fellebbezését változatlanul fenntartotta, de másodlagos indítványt is előterjesztett, melyben az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Egyben csatolta azt az igazolást, melynek tartalma szerint az I. r. vádlott egy hétig önkéntes munkát végzett az Idősek Otthonában, ahol fekvő és önellátásra képtelen idős betegeket ápol.

A II. r. vádlott védője az elsőfokú ítélet helybenhagyását szorgalmazta, a II. r. vádlott pedig ismételten őszinte megbánásának adott hangot és megváltozott személyi körülményeire hívta fel a másodfokú bíróság figyelmét.

Az V. r. vádlott védője az írásban előterjesztett fellebbezését ismételte meg és az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, illetve annak megváltoztatását és az V. r. vádlott felmentését kérte.

A fellebbezések nem alaposak.

A bejelentett kétirányú fellebbezések folytán a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 349. § (1) bekezdése szerinti terjedelemben - kizárólag a fellebbezéssel érintett vádlottak vonatkozásában - bírálta felül.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok maradéktalan betartásával járt el. A vád tárgyává tett bűncselekmények elbírálásához szükséges és lehetséges bizonyítékokat feltárta, azokat egyenként és összességükben is értékelte, mérlegelte. Nem tévedett akkor sem, amikor az általa megállapított tényekből további tényekre vont le következtetést. Törvényesen járt el az elsőfokú bíróság a vádlottak és a tanúk kihallgatásakor, a figyelmeztetések az eljárási törvényben írtaknak megfelelőek voltak és jegyzőkönyvbe kerültek. A perbeli felek maradéktalanul gyakorolhatták jogaikat, azokról őket a bíróság kioktatta. Érvényesültek a kiemelt ügyekre vonatkozó speciális eljárásjogi szabályok is.

A Be. 296. § (1) bekezdés a) pontja alapján megfelelt a törvénynek a tanú2 nyomozati vallomásának felolvasása a tárgyaláson, és ugyanígy törvényes volt a tanú3 írásbeli vallomásának (elsőfokú bírósági iratok 32. sorszám) felolvasása is a Be. 296. § (1) bekezdés d) pontja szerint. Az okirati bizonyítékokat is kellő terjedelemben tette az elsőfokú bíróság a tárgyalás anyagává.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozott, az mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében felsorolt hibáktól és hiányosságoktól, így az a Be. 351. § (1) bekezdése alapján a másodfokú felülbírálat alapját képezte.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja alapján mindössze annyival egészítendő ki a másodfokú nyilvános ülésen elhangzottakra figyelemmel, hogy a II. r. vádlott jelenleg a bátyja családi vállalkozásában dolgozik autószerelőként, mely munkából havonta mintegy 100-120 ezer forint nettó jövedelemre tesz szert. Beteg édesanyjával él közös háztartásban, akit folyamatosan ápol és megélhetéséhez is hozzájárul anyagilag. Jelenleg élettársi kapcsolatban él, élettársa műkörmösként dolgozik, havi jövedelme mintegy 70-80 ezer forint.

A fenti kiegészítéssel az elsőfokú bíróság ítélete immár teljesen megalapozottá és felülbírálatra alkalmassá vált.

Nem osztotta a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet megalapozottságát támadó védői érvelést az V. r. vádlott védőjének részéről. Nem talált olyan okot, ami miatt az elsőfokú ítéletet hatályon kívül kellett volna helyezni. Az V. r. vádlott és védője az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységét támadják, melyen keresztül lényegében az V. r. vádlott védekezésének elfogadását szorgalmazzák, eltérő tényállás megállapítását és a vádlott felmentését kérve. Ez viszont megalapozott tényállás mellett a másodfokú eljárásban nem vezethet eredményre.

A bizonyítékok értékelése körében az elsőfokú bíróság a szükséges részletességgel eleget tett az indokolási kötelezettségének is. Számot adott arról, hogy mely bizonyítékokat miért fogadott el, és másokat milyen alapon vetett el. Indokolásában logikai hiba vagy hiányosság nincsen. Az I. r. és a II. r. vádlottak beismerő vallomása mellett, azokat alátámasztó, illetve mindenben megerősítő bizonyítékként értékelte a tanú1 tanúvallomását, aki az eljárás kezdetétől következetesen nyilatkozott a két vádlott tevőlegességéről. Az elsőfokú bíróság a tényállást mérlegeléssel állapította meg, melynek során a bizonyítékok között értékelte a fentiekben túlmenően tanú4, tanú5, tanú6, tanú3, tanú2 tanúk vallomásait, az írásszakértői véleményt, amelyeket összevetett egyrészt a beismerő, másrészt a tagadó vádlottak vallomásaival. Az ekként megállapított tényállás alapján helyesen vont következtetést a vádlottak bűnösségére. Az V. r. vádlottra vonatkozó bizonyítékok ismeretében nem tévedett akkor sem, amikor az ő bűnösségét is megállapította a terhére rótt bűncselekményben.

A Fővárosi Törvényszék az ítéletének 25. oldalán részletesen értékelte az V. r. vádlott tevékenységét, illetve az arra vonatkozó bizonyítékokat. Ezekből helyesen állapította meg, hogy az V. r. vádlott részt vett a bűncselekmény elkövetésében, hiszen nincs más magyarázata annak, hogy a felvenni kívánt majdnem egymillió eurót teljesen ismeretlenül az V. r. vádlott számlájára utalták volna. Igaz ez még olyan körülmények között is, hogy az V. r. vádlott az eljárás során olyan

nyilatkozatot tett, mely szerint a feltűnően nagy összeg átutalása nem lett volna számára meglepő, mert egyébként is egy 400.000 eurós átutalást várt egy általa megnevezni nem kívánt külföldi személytől. Ez a magyarázat önmagában sem elfogadható, de ha még így lenne, akkor is magyarázatra szorul, hogy miért több mint duplája összeget érkezettek volna a számlájára, amiért sehol, senkinek nem reklamált, nem jelzett. A másodfokú bíróság mindenben osztotta az elsőfokú bíróság e körben kifejtett indokolását, mert igaz ugyan, hogy az eljárási törvény szerint senki sem kötelezhető ártatlanságának bizonyítására, ugyanakkor, ha az V. r. vádlott megnevezte volna azt a személyt, akitől az átutalást várta, akkor a bűncselekményben betöltött szerepét vagy annak hiányát már az eljárás nyomozati szakaszában tisztázni lehetett volna. Erre azonban még a bírósági tárgyaláson sem került sor, mert e vonatkozásban nem volt hajlandó nyilatkozatot tenni. Jóllehet a hallgatáshoz való jogot is az eljárási törvény garantálja, de ennek folyamányaként a büntetőeljárás- és anyagi jogi következményekkel is számolni kell. Logikusan fejtette ki a Fővárosi Törvényszék az V. r. vádlott vonatkozásában azt is, hogy értelmetlen olyan személy számlájára pénzt utalni, akivel semmilyen kapcsolatban nem állnak, mi több ismeretlensége következtében utána sem tudnak vele kapcsolatot létesíteni. Ebben az esetben annak a veszélye is fennállna, hogy a valóságos címzettek nem kapják meg a pénzüket, hiszen azt a számla tulajdonosa is megszerezhetné volna.

A vádlottaknak a bűncselekmény elkövetése során tanúsított együttműködését a mobiltelefonos híváslisták és cellainformációk is a büntetőjogi bizonyossághoz szükséges mértékben igazolták és alátámasztották, melyeknek részletes értékelését hiánytalanul elvégezte a Fővárosi Törvényszék, az e tárgyban kifejtetteket a másodfokú bíróság maradéktalanul osztotta.

A 2013. év július hó 1. napján hatályba lépett a 2012. évi C. törvény (új Btk.), melynek következtében a bíróságnak vizsgálnia kellett azt is, hogy az elkövetéskori vagy az elbíráláskori törvény eredményez-e kedvezőbb elbírálást az egyes vádlottakra. A Btk.

2. §-ában írtakra figyelemmel e vizsgálat során arra a következtetésre jutott a Fővárosi Ítéltábla, hogy az elbíráláskor hatályos új Btk. az V. r. vádlottra kedvezőbb. Ez egyrészt a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének korábbi időpontjában nyilvánul meg, még akkor is, ha jelen esetben felfüggesztett szabadságvesztésről van szó, figyelemmel arra, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának utólagos elrendelése esetén a büntetés-végrehajtási bíró a vádlottal szemben alkalmazott anyagi jogszabály szerinti rendelkezéseknek megfelelően dönt a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról. Míg az elkövetéskori törvény szerint a feltételes szabadságra bocsátás börtön fokozat esetén a büntetés háromnegyed részének kitöltését követően kerülhet szóba, addig az elbíráláskor hatályban lévő új Btk. rendelkezései szerint a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon lehetséges. A pénzbüntetés kiszabására vonatkozó szabályok is enyhébbek a 2012. évi C. törvény rendelkezései szerint, így értelemszerűen e jogszabályt alkalmazta a fellebbviteli bíróság.

A másodfokú bíróság ezért az V. r. vádlott magatartását a 2012. évi C. törvény 373. § (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés a) pontjában szabályozott bűncselekménynek minősítette.

Az V. r. vádlottal szemben kiszabott pénzmellékbüntetésről megállapította, hogy az pénzbüntetés az új törvény rendelkezései szerint. Ennek megfelelően az egymillió forint érintetlenül hagyása mellett a pénzbüntetést napi tételes rendszerben szabta ki, akként, hogy a napi tételek számát a bűncselekmény tárgyi súlyához igazította, míg az egy napi tételnek megfelelő összeget az elkövető vagyoni, jövedelmi, személyi viszonyaihoz és életviteléhez mérten állapította meg a 2012. évi C. törvény 50. § (1) és (3) bekezdéseiben írtak felhívásával.

A másodfokú bíróság az új Btk. 38. § (1) bekezdése alapján állapította meg az ítéletében a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, figyelemmel a fenti törvényhely (2) bekezdés a) pontjában írtakra is, azzal, hogy ez a rendelkezés természetesen csak akkor hatályosul, ha utóbb, bármilyen okból a szabadságvesztés végrehajtását elrendelik.

Az I. r. és a II. r. vádlottak esetében azt állapította meg a Fővárosi Ítéltábla, hogy az 1978. évi IV. törvény 254. § (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés szerint minősülő vesztegetés büntetnének büntetési tétele három évig terjedő szabadságvesztés volt, míg a 2012. évi C. törvény 293. § (2) bekezdésében található rendelkezés - azonos tényállási elemek megfogalmazása mellett - egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni az elkövetőt. A súlyosabb büntetési tétellel fenyegetettségen túlmenően a 2012. évi C. törvény 74. § (1) bekezdés f) pontja értelmében kötelező a vagyonelkobzás elrendelése arra a vagyonra, amely az adott vagy ígért vagyoni előny tárgya volt. Az 1978. évi IV. törvény az ígért vagyoni előny esetében nem ismerte a mérlegelés nélküli, kötelező jellegű vagyonelkobzást.

A fenti jogszabályi helyek összevetéséből arra a megállapításra jutott a Fővárosi Ítéltábla, hogy az I. és II. r. vádlottak esetében a Btk. 2. §-a szerint főszabály szerint az elkövetéskor hatályos Büntető Törvénykönyv rendelkezéseit alkalmazta, mert azok összhatásában kedvezőbb elbírálást eredményeznek az elkövetőkre.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során csak részben vette helyesen száma a súlyosító és enyhítő körülményeket. Mellőzi a vagyon elleni bűncselekmények elszaporodott voltának súlyosítókénti értékelését, mert erre nézve nem merült fel perbeli adat. Nem értékelhető súlyosítóként az I. r. és a II. r. vádlottnál a bűnhalmazat sem, mivel az csak kettőnél több bűncselekmény halmazata esetén lenne súlyosító körülmény. (56/2007. BK vélemény III/6. pont)

További enyhítő körülmény mindhárom vádlott esetében a vagyon elleni bűncselekménynél a bűnsegédi bűnrészesség.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság nem osztotta a súlyosítást célzó ügyészi fellebbezést, mert arra az álláspontra helyezkedett, hogy mindhárom fellebbezéssel érintett vádlott esetében olyan büntetést szabott ki az elsőfokú bíróság, amely maradéktalanul szolgálja a büntetési célokat.

A másodfokú bíróság a nyilvános ülésen elhangzottak alapján rögzítette a II. r. vádlott jelenlegi lakóhelyét és azt az ítéletének rendelkező részében is feltüntette.

A Fővárosi Ítéltábla az eddig kifejtettekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg az ítélet egyéb - törvényes - rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdésének felhívásával helybenhagyta.

Budapest, 2013. év november hó 20. napján

Dr. Magócsi István sk.
a tanács elnöke

Dr. Németh Nándor sk.
Erzsébet sk.

előadó bíró

Zólyominé dr. Törő

bíró

A Fővárosi Törvényszék 24.B.1279/2011/49. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.260/2013/11. számú ítéletében írt változtatással az I. r., a II. r. és az V. r. vádlottak vonatkozásában a 2013. év november hó 20. napján jogerőre emelkedett és - a szabadságvesztések kivételével - végrehajtható.

, 2013. november hó 20. napján

Dr. Magócsi István sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Czibere Éva
tisztviselő